

DR. DÉNES BEATRIX
Felügyeleti tanácsadó

Az MNB visszajelzései a könyvvizsgálók számára biztosításfelügyelési szempontból

Magyar Könyvvizsgálói Kamara
Pénz- és Tőkepiaci Tagozat | 2024. november 14.

Irányadó főbb szabályok

Könyvvizsgálói külön kiegészítő jelentés és vezetői levél

Kihívások 2024-ben

Üzenetek

Források

IRÁNYADÓ FŐBB SZABÁLYOK

*100 éve Magyarország
gyarapodásáért*

- **A biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (Bit.) a könyvvizsgálóról szóló fejezetének 71. § (4)-(7). bekezdései alapján:**
 - A könyvvizsgálónak a biztosító vagy viszontbiztosító éves beszámolójának vizsgálata mellett az alábbiakat is **vizsgál**nia kell:
 - az éves felügyeleti jelentés helyességét
 - a prudens működésre vonatkozó jogszabályok és felügyeleti határozatok betartását
 - folyamatos nyilvántartási, adatfeldolgozási és adatszolgáltatási rendszer megfelelőségét
 - ellenőrzési rendszerek megfelelő működését.
 - Megállapításait **külön kiegészítő jelentésben rögzíti**, és ezt az igazgatóságnak, az első számú vezetőnek, a felügyelőbizottság elnökének, valamint a **Felügyeletnek a tárgyévet követő év május 31-ig megküldi.**
 - A könyvvizsgáló köteles a kiegészítő jelentésében a **biztosító számviteli biztosítástechnikai tartalékait tartalékfajtként és ágazatonként** elkülönítetten írásban értékelni.
- **A biztosítók éves beszámolóinak könyvvizsgálata kötelező**
kivéve a kisbiztosító-egyesületet (az éves biztosítási díjbevétel *és tagdíjbevétel három egymást követő évben* nem éri el a 600 millió Ft-ot - *Bit. 230. § (1) bek., 233. § (4) bek.*)
A kisbiztosító-egyesületnek nem kell könyvvizsgálót választani.

➤ Nemzetközi szabályozás a felügyeleti kapcsolattartásra – „Soft” szabályozó eszköz

• Ajánlás a felügyelettel történő kapcsolattartás szabályozására

- *Guidelines on facilitating an effective dialogue between competent authority insurance undertakings and statutory auditor(s) and the audit firms(s) carrying out the statutory audit of those undertakings* (**cross-szektorális** iránymutatások)
- *A biztosítókat felügyelő illetékes hatóságok és e társaságok jogszabályban előírt könyvvizsgálatát végső, jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló(k) és könyvvizsgáló cég(ek) közötti tényleges párbeszédre vonatkozó **iránymutatások***

- *EIOPA-BOS-16/071 EN, EIOPA-16/858 HU*

https://www.eiopa.europa.eu/publications/guidelines-facilitating-effective-dialogue-between-insurance-supervisors-and-statutory-auditors_en

- **Implementálása:** A hazai szabályozás törvényi szinten, a Bit.-ben kezeli ezt a témakört +
- az MNB belső szabályozása tartalmaz instrukciókat a könyvvizsgálóval folytatandó kommunikációra

EIOPA iránymutatások (6 db) a biztosításfelügyelet számára a könyvvizsgálókkal történő hatékony párbeszéd kialakítására:

- A könyvvizsgálókkal történő párbeszédre vonatkozó megközelítés (Approach to the dialogue)
- A kicserélendő információk jellege
- A párbeszéd formája
- A párbeszédben részt vevő felek képviselői
- A párbeszéd gyakorisága és időzítése
- Kollektív párbeszéd könyvvizsgálókkal és könyvvizsgáló társaságokkal

➤ Tapasztalataink alapján a hazai biztosítói könyvvizsgálók:

Az érintett könyvvizsgálók kiemelkedő szakmai ismeretekkel, széleskörű nemzetközi tapasztalatokkal, módszertani és IT támogatással rendelkeznek.

➤ Könyvvizsgálói konzultációk az MNB biztosításfelügyeletével

A konzultációs forma erősítése 2023-tól

2024 novemberben ismét bilaterális találkozók

Felügyeleti cél:

- Az EIOPA előírásainak való megfelelés
- A szakmai együttműködés erősítése

Középpontban - a kockázatok feltárása, kezelése, ellenőrzése és mérséklése!

Közös a cél!

**KÖNYVVIZSGÁLÓI KÜLÖN
KIEGÉSZÍTŐ JELENTÉS ÉS
VEZETŐI LEVÉL**

*100 éve Magyarország
gyarapodásáért*

➤ A könyvvizsgálói különjelentés

- Formájára és tartalmára a *Könyvvizsgálói különjelentés összeállításáról* szóló **6100. témaszámú Magyar Nemzeti Standard** vonatkozik.

➤ 2023. üzleti évre vonatkozó jelentések értékelése alapján

- 22 Szolvencia 2 hatálya alá tartozó intézmény könyvvizsgálója küldött különjelentést - határidőben
- A könyvvizsgáló a jogszabályokban és a Standardban meghatározott egyes témákkal kapcsolatosan „leíró jellegű” **tájékoztatást** ad, illetve **véleményt** bocsát ki a különjelentésben:
 - kellő bizonyosságot tartalmazó vélemény: **54 db**
 - korlátozott bizonyosságot tartalmazó vélemény: **180 db**
 - Leíró jellegű megállapítás: **468 db**
 - **A könyvvizsgálók összesen 702 véleményt / megállapítást fogalmaztak meg a könyvvizsgálói biztosítói különjelentésekben**
 - Az előző üzleti évekhez hasonlóan most is **leíró jellegű tájékoztatás képezi a legnagyobb részt.**

➤ **2023. üzleti évre vonatkozó jelentések értékelése alapján az alábbi főbb felügyeleti megállapításokat adjuk:**

- A jelentések prudenciális felügyelési szempontból kellően részletesek voltak, megfeleltek a standardban foglalt kívánalmaknak
- Az előírt témakörökre kitértek, átfogó áttekintést adtak az adott biztosító 2023. évi tevékenységéről, kockázatairól
- Felmerült néhány kérdés, kiegészítésre vonatkozó igény, amelyet majd a könyvvizsgálói bilaterális konzultációkon egyeztetünk az adott intézmény könyvvizsgálójával
- **Összességében:**

A jelentések alapján nem kerültek feltárássra lényeges, új kockázatok, amelyek a biztosító jövőbeni biztonságos működését veszélyeztetné, valamint prudenciális felügyeleti intézkedést tett volna szükségessé.

Összességében:

- A biztosítók vezetésének kibocsátott levél könyvvizsgálói vezetői levelek továbbra is fontosak biztosításfelügyeleti szempontból.
- Minden levelet feldolgozunk, értékeljük a jelzett kockázatokat, amelyek beépülnek a negyedéves kockázatértékelésbe és a helyszíni vizsgálatok előkészítésébe.

2023 üzleti évre vonatkozóan:

- 22 Szolvencia 2 alá tartozó biztosító könyvvizsgálata: 5 könyvvizsgáló társaság 14 db könyvvizsgálói vezetői levelet bocsátott ki
- Továbbra is a döntő többséget az informatikai kockázatok mérséklésére szóló felhívás jelenti, sok a visszatérő hiba, hiányosság, kockázat
- Külön prudenciális felügyeleti intézkedésre nem volt szükség a megküldött vezetői levelekben jelzett kockázatok alapján, a könyvvizsgálók és a biztosítók menedzsmentje között a párbeszéd folyamatos a kockázatmérséklő intézkedések meghozatala tekintetében.

Néhány példa a vezetői levelek figyelemfelhívásai, jelzett kockázatai alapján:

- **Nem megfelelő biztonsági beállítások:** Az üzletileg kritikus adatokhoz kapcsolódó változások nem kontrollált folyamat mentén kerültek élesítésre, így fennállhat annak a lehetősége, hogy nem tesztelt és jóváhagyott változás kerül be az éles rendszerbe.
- **Password menedzsment hibák – ahogy a korábbi években is**
- **A felhasználói jogosultságok megvonása nem történt meg időben:** A rendszerekhez és az adatokhoz jogosulatlan személyek férhetnek hozzá, ami a pénzügyi adatok illetéktelen módosításához vezethet.
- **Dokumentáltság hiánya: PI.** Nem volt egyértelmű, hogy az ellenőrzés a belső eljárásnak megfelelően történt-e meg vagy elvégezték-e azt, és a jóváhagyások megtörténte és időbelisége sem ellenőrizhető.
- **Manualitások:** Nagyfokú manualitás jellemezte az egyes részfolyamatokat, automatizálás indokolt.
- **Zárások hibái:** A zárási teendők keretében az egyes rendszerekből kinyert analitikák részösszegeinek egyeztetése szükséges a főkönyvhöz. A zárási dokumentáció nem tartalmazott egy olyan összesített analitikát, ami a főkönyvvel egyezően, de tételesen (kárszámonként) részletezné a vonatkozó tartalék tartalmát.
- **Adatminőségben feltárt hibák**
- **A kárrendezési költségek megállapítása hibás:** Nem voltak azonosak a használt költségtípusok
- **Kárigények vizsgálata során feltárt hibák:** Helytelen volt a kár bekövetkezésének dátuma és/vagy a kár bejelentésének dátuma.

Néhány példa a vezetői levelek figyelemfelhívásai, jelzett kockázatai alapján, folytatás:

- **Működési kockázatok:** Az IT környezet hatékonysága gyengének minősült, amit csak az aktuáriusok és a társterületek manuális javításaival tudtak kezelni.
- **A kötvényesítési folyamat gyengeségei:** Sok volt a manualitás.
- **Belső tesztelések során feltárt kockázatok:** Dokumentumok nem álltak teljes mértékben rendelkezésre, manualitások hátráltatták a folyamatokat.
- **Szolvencia 2 számítások hibái, hiányosságai:** Az adatok nem voltak konzisztensek, ami az S2 számítások pontatlanságához vezethet, a szolvencia értékek alul vagy felülbecsültek lehetnek.
- **Nyilvántartások hibái:** Pl. A viszontbiztosítási terület adatai nem voltak analitikusan egy rendszerben nyilvántartva.
- **Belső kontrollok gyengeségei – visszatérően és számosan.**

.....

➤ A kibocsátott vezetői levelek esetében az MNB értékeli:

- A könyvvizsgáló által megállapított kockázatok besorolását, a feltárt hiányosság minősítését, az arra alapozott javaslat tartalmát.
- Az előző években megállapított könyvvizsgálói javaslatok, kockázatok alakulását, a besorolások változását, a visszatérő hibákat, kockázatokat.
- A **magas, kiemelt kockázatú megállapítások** a felügyelői figyelem és kockázatértékelés fókuszába kerülnek – továbbra is:
 - ❑ nyomonkövetés, további kockázati monitoring
 - ❑ a soron következő vizsgálatban prioritással történő felvétele, amennyiben visszatérő magas vagy nem (vagy nem megfelelően) kezelt kockázatról van szó.

KIHÍVÁSOK 2024-BEN

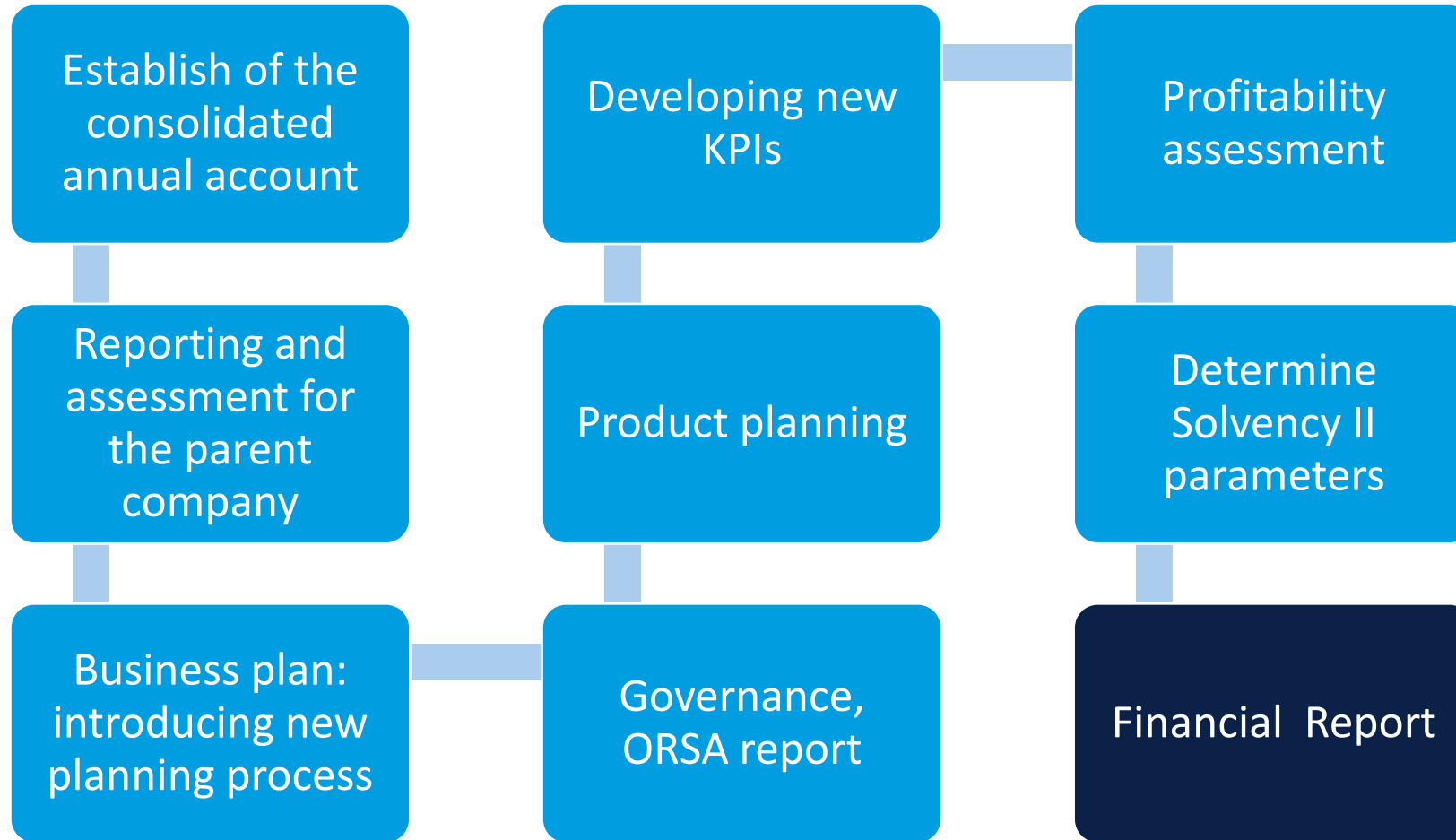
*100 éve Magyarország
gyarapodásáért*

Requirements for single annual reports	Countries
Obligatory the apply IFRS for everybody	Cyprus, Estonia, Greece, Croatia, Latvia, Malta, Slovenia
Obligatory for the listed insurers, for the others optional	Hungary Czech Rep.
Optional for every insurers	Belgium, Netherland, Ireland, Luxembourg, Germany
Optional for a part of insurers	Poland Slovakia Finland
No regulation (national accounting is obligatory), but except for listed insurers where IFRS is obligatory	Italy, Portugal
No regulation (national accounting)	Austria, Belgium, Denmark, France, Romania, Spain, Sweden

In Hungary insurance companies belonging to the significant insurance groups are providing data to the consolidated group reports.

A FELÜGYELETI KONVERGENCIA ERŐSÖDÉSE – CSOPORTFELÜGYELÉS, FELÜGYELETI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A **globális pénzügyi integrációval** párhuzamosan növekszik a nemzetközi együttműködés szerepe is a felügyeletek közötti kommunikációban.

Növekvő tendencia a határon átnyúló tevékenység végzésben - A nagy pénzügyi csoportok aktivitása a helyi, nemzeti piacokon.

A **nemzetközi standardok beépülése a hazai szabályozásba és felügyeleti gyakorlatba.**

Egyre fontosabb a **felügyeleti konvergencia** erősítése.

- **Éghajlatváltozási forgatókönyvek** biztosítók általi használatának az ORSA folyamatba való integrálása – EIOPA ajánlás

[Application guidance on climate change materiality assessments and climate change scenarios in ORSA - EIOPA](#)

- **„MNB Zöld ajánlás”** - 12/2023. (XI.27.) az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokról, továbbá a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítéséről a biztosítók tevékenységében

- ❖ Kérdőíves felmérés és konzultáció a biztosítókkal

- **MNB Fintech és Digitalizációs jelentés** - 2024 július

- ❖ a biztosítók vonatkozásában a 2021 évi jelentés tartalmaz első alkalommal adatokat

- ❖ alapja a közel 200 kérdést tartalmazó, a biztosítók által kitöltött kérdőív

- ❖ méri a hazai biztosítók digitalizációjának fokát, szintjét (pl. a lakossági vagyonbiztosítási termékek digitális elérhetősége javult; a folyamatmenedzsment digitalizációja és az egyes ügymenetek automatizációja terén csak lassú fejlődés látható).

[Fintech és Digitalizációs jelentés 2024. július | MNB.hu](#)

ÜZENETEK

*100 éve Magyarország
gyarapodásáért*

Audit bizottsághoz címezett kiegészítő jelentés megküldése az MNB részére

*A Magyar Könyvvizsgálói
Kamaráról, a könyvvizsgálói
tevékenységről, valamint a
könyvvizsgálói
közfelügyeletről szóló 2007.
évi LXXV. tv. 67/A. § (3) bek.
alapján*

A könyvvizsgálói különjelentés file, valamint az egyéb könyvvizsgálattal kapcsolatos dokumentumok elnevezése

*Tükrözze a dokumentum
pontos tartalmát a jobb
beazonosítás érdekében*

Könyvvizsgálói konzultációk, szakmai együttműködés erősítése

*A 2024. évi bilaterális
szakmai konzultációk
előkészítése a
könyvvizsgálókkal
folyamatban van*

FORRÁSOK

*100 éve Magyarország
gyarapodásáért*

- 2014. évi LXXXVIII. törvény a biztosítási tevékenységről
- 2013. évi CXXXIX. törvény a Magyar Nemzeti Bankról
- 436/2016. (XII.16.) Korm. rendelet a biztosítók és a viszontbiztosítók csoportfelügyeletével kapcsolatos részletes szabályokról
- 1094/2010/EU establishing a European Supervisory Authority (European Insurance and Occupational Pensions Authority)
- 2009/138/EK IRÁNYELVE (2009. november 25.) a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról
- Commission Delegated Regulation (EU) 2015/35; Kollégiumi megállapodások (CAs); Belső MNB-s források, dokumentumok
- [Több mint 40 ingyenes kép Kockázatos és Kockázat témában – Pixabay](#)
- <https://www.google.com/search?q=egy%C3%BCttm%C5%B1k%C3%B6d%C3%A9s+fot%C3%B3k&tbm=isch&source=univ&fir=JZahCkaH>
- <https://www.google.com/search?q=partnership+ingyenes+fot%C3%B3k&tbm=isch&ved=2ahUKEwj1nom1tZ>
- [Több mint 700 ingyenes kép Szabályok és Törvény témában - Pixabay](#)
- <https://www.google.com/search?q=nemzetk%C3%B6zi+kik%C3%BCldet%C3%A9s+k%C3%A9pek&ei=GzM0ZJu3Av6J9u8PrdO0sAU&ved=0ahUKEwjbsL2G2J>
- https://www.google.com/search?q=fenntarthat%C3%B3s%C3%A1g+k%C3%A9pek&oq=fenntarthat%C3%B3s%C3%A1g+k%C3%A9pek&gs_lcrp=EgRIZGdIKgYIABBFdKyBggAEEUYOdIBCTI4MT
- https://www.google.com/search?q=egy%C3%BCttm%C5%B1k%C3%B6d%C3%A9s+k%C3%A9pek&sca_esv=55ac1cf8945801b9&ei=tM8vZ-a7lqS7i-gP98Dt0Ak&oq=egy%C3%BCttm%C5%B1k%C3%B6d%C3%A9s+k%C3%A9pe&

DR. DÉNES BEATRIX
Vezető felügyelő

KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET
